

Suomettumisesta on tulossa vientituote! Professori **Seikko Eskola** siteeraa Kanava-lehdessä (3/2010) arvovaltaisen Foreign Affairs -lehden artikkelia, jossa suositellaan Kiinan ja Taiwanin suhteiden normalisoimisen menetelmäksi – suomettumista.

Artikkelin kirjoittajan, Portland State Universityn professorin Bruce Gilleyn mukaan suomettumisen käsite on jo vakiinnuttanut asemansa kansainvälisen politiikan tutkimuksessa. Sen perusmalliksi Gilley nimeää Suomen ja Neuvostoliiton vuoden 1948 YYA-sopimuksen, jossa Suomi suostui olemaan liittymättä Moskovaa uhkaaviin liittoutumiin. Vastineeksi Kreml lupautui säilyttämään Suomen ”autonomian”.

Gilley painottaa perustavaa eroa suomettuneen ja marionettivaltion välillä. Edellinen tekee suuremmalle ja uhkaksi koetulle naapurilleen joitakin myönnytyksiä taatakseen itselleen tärkeitä itsenäisyyden elementtejä. Niinpä Gilley suosittelee Kiinan ja Taiwanin välille rauhan-sopimusta, jossa Kiina luopuisi voimankäytöstä sitä vastaan, ettei Taiwan osallistu Kiinalle vihamielisiin liittoutumiin. Gilley korostaa, ettei tällainen Taiwanin suomettuminen olisi välttämätön uhraus nousevalle Kiinalle vaan strategia Kiinan itsensä rauhoittamiselle, samalla tavoin kuin Suomi toimi Neuvostoliit-

ton suhteen. Gilley viittaa Hel-singin 1975 Etyk-huippukoukseen ja Kekkonen rakentavaan rooliin kylmän sodan päättymiseen johtaneessa prosessissa.

Seikko Eskola kuitenkin huomauttaa, ettei suomettuminen Gilleyn tarkoittamassa mielessä sisällä sellaista sisäpoliittista suomettumista, mitä täällä 1960- ja erityisesti 1970-luvulla esiintyi: ”Finlandizationista ei enää pääse eroon, mutta onko syytäkään? Nyt se on Suomen uusi vientituote arvostelulla foorumilla. Se oli Suomen diplomatian saavutus. Urho Kekkonen korosti ’aktiivista ja periaatteellista neutra-liteettia’, kun Paasikivi oli vielä passiivisella linjalla. Suomettumisen kielteiset piirteet ovat meidän omaa syytämme. Kotimaisesta suomettumisesta kannattaa kyllä keskustella. Toivotavasti Taiwanissa ollaan suoraselkäisempiä kuin täällä.”

”**Muistot** kaiketi muotoutuvat poikkeamista, niistä hetkistä, kun jokin tulee toiseksi, näkyy uudessa valossa, särkyy. Ensin kaikki on samantekevää, paikka, ihmiset, tunnelma tasainen. Sittem hetki menee sirpaleiksi, hyvässä tai pahassa – joku suutelee, nimi huudetaan, sikiää riita, kuppi putoaa, nousee äkisti sumu.” (Kaarina Hazard, kirjassa ”Me muut”, Teos 2009, s. 61)

Tampereen yliopisto aikoo karistaa harrastelijamaisuuden **tohtorikoulutuksesta** ja perustaa tutkijakoulun, johon pääsee sisään vain tiukan hakupro-

sessin kautta. Valitut saavat hyvää ohjausta ja kunnon rahoitusta, kertoo Aikalainen-lehden (6/2010) haastattelema vararehtori **Pertti Haapala**. Nyt yliopistossa on 1 870 jatko-opiskelijaa, vaikka vain runsaat sata valmistuu tohtoriksi vuosittain. Tavoitteena Haapalan mukaan on, että vuosittain aloittaisi 150 opiskelijaa ja vähintään 125 valmistuisi. Nopeutta pitää saada lisää. Väittelijöiden keski-ikä on nykyisin 41 vuotta, jossa on 10 vuotta liikaa. Väitöskirjan keskimääräinen tekoaika on 11 vuotta, ja siinä on Haapalan mielestä puolet liikaa.

”Kova pyrkyy tohtorinkoulutukseen kertoo ehkä sivistyksen halusta, mutta myös tohtorin arvon vetovoimasta. Tittelinkipeille poliitikoille Haapala suosittelee vitsimielessä, että he perustaisivat oman väittelypiirin vaikka kansanopistoon.

- Tämä on yliopisto, joka tähtää laadukkaaseen tieteelliseen tutkimukseen. Minkä takia meillä pitää opiskella tohtorin arvon takia? Kyllä ihminen voi sivistää itseään muullakin tavalla. On vain syntynyt sellainen kulttuurinen ilmiö, että puoluejohtajan pitää olla väitellyt, Haapala ihmettelee.

- Jos joku eläkkeellä oleva haluaa väitellä ja jos laatukriteereillä mitaten on lupaavaa tutkimusta tulossa, niin ei ole mitään estettä. Mutta yleensä sanon, että tätä asiaa varmaan kannattaa tutkia ja siitä voi tehdä kirjan, mutta mitä järkeä on tehdä siitä väitöskirjaa?

Mutta kertoohan väitöskirjan tavoittelu myös siitä, että yliopistoa arvostetaan?

- Voi myös sanoa niin, että yliopiston arvolla koristeellaan itseään.”

Pertti Haapalan haastattelua kommentoi Aikalainen-lehden seuraavassa (7/2010) numerossa toimittaja **Ulla Järvi** mm. näin:

”Teen mediavälitteistä terveysvalistusta ja terveysjournalismia käsittelevää väitöskirjaani toimittajan työni ohessa palkattomilla opintovapailla. Olen siis kaikin puolin epämoderni keskikäinen harrastelijatutkija, jonka pitäisi pysyä ilmeisen kaukana virtaviivaistetusta akateemisesta maailmasta. Vaikka Tampereen yliopiston alumni olenkin, harrastukseni rasittaa Jyväskylän yliopiston journalistikan professoreita. Siksi uskallan puolustaa vahvasti olemassaoloni oikeutusta. Uskon, että tutkimuksellani on enemmän arvoa nyt kuin jos olisin tehnyt väitöskirjaa alle kolmekymppisenä tutkijakoululaisena. Reilut 20 vuotta työelämän arkea, perhe-elämää ja kansalaisena elämistä ovat avartaneet käsityksiäni terveydestä, sairaudesta ja journalismista. Minulla riittää kanttia väittää jotakin, tulkita ja suodattaa tietoa. Idealismi ja monet muut ismit ovat karisseet, mutta intoa ja ihmettelyn halua riittää. Tutkin, jotta ymmärtäisin itse.

En voi hyväksyä ajatusta, että väitöstyöni olisi jotenkin vähempiarvoista kuin tutkijakoulussa tehty väitöstutkimus. Työni käy läpi samat arviointiproseduurit kuin tutkijakoulussa tehdyt väitöksetkin.”

Samainen **Ulla Järvi** oli vuoden lainassa Suomen Lääkärilehdes-

tä THL:n Tesso-lehden vt. päätoimittajana. Kaksi sitaattia Ulla Järven viimeisestä Tesson (4/2010) pääkirjoituksesta:

”Ajankäyttö on arvovalinta’. Otsikko pysäyttää Mielen terveyden keskusliiton lehden kannessa. Ihanko totta? Arvovalinta ajankäyttö ei ollut niillä tuhansilla terveydenhoitajilla ja sairaanhoitajilla, jotka pistivät puolet Suomen kansasta suojaan sikainfluenssalta. He ovat työskennelleet voimiansa ääri rajoilla – etenkin nyt, kun joutuvat valtavien urakan päätteeksi suorittamaan neuvoloissa ja kouluissa niistä perustöistä, jotka jäivät tekemättä. Arvovalinta sen sijaan on, miten terveydenhuollon tekijöitä pandemiaurakasta kiitetään. Vielä en ole kuullut yhdestäkään tulospalkkioerästä, joka rokottajille olisi suotu.”

”Tesso oli aloittaessani varsinainen untuvikko, uuden laitoksen uutuudenkarhea lehti. Moni kaipasi laitoksen sisällä vanhoja lehtiä – moni taisi kaivata vanhoja laitoksiakin. Juuri kun fuusion onnistumiseen alettiin uskoa, toi valtion säästöbudjetti ikäviä uutisia. Valtion pitkä ja kapea leipä jäi enää kapeaksi, kun THL joutui irtisanomaan kymmeniä ammattilaisia. Annoin vuoden valtiolle ja opin toimittajalle paljon hyödyllistä. ’Hitaita on herrojen kiireet’ -lausuma kumoutui ensimmäisenä. Etenkin, kun näki, millaisen paineen ja kiireen alla tehtiin paitsi arkitöitä, niin ennen kaikkea sikainfluenssan torjuntaa. Ei siinä pahemmin ajankäytön arvovalintojen perään huu-deltu. Ihastuin myös työtoverieni intohimoisuuteen työtään kohtaan. Kun bonuksia tai muita palkintoja ei valtiolla pahemmin jaella, kiitos työstä tulee itse työnteosta. Saadaan julkaisu-

valmiiksi, tiedote leviää laajalle, indikaattori valmistuu, kehittämishanke tuottaa mitattavia tuloksia. Valtion leivissä asiantuntijuus yhä kukoistaa.”

Mikä tekee jostakin **kesämökin esineestä** erityisen rakkaan? Helsingin Sanomat haastatteli (11.4.) muutamia mökkiläisiä. Espoolaisen Leena Yrjölän mökki oli alkujaan isoäidin ”syytinkimökki”:

”Yrjölän mökki on tyylibongarin silmänilo: sieltä löytyy 1800-luvun arkku, rengin kaappi, 1920- ja 1930-lukujen vaaseja ja sodan jälkeisiä astioita ja tekstiilejä.

’Mökillä mennyt aika on läsnä arjessa ja juhlassa. Vaikka esineillä ei ole antiikkiarvoa, ne ovat olleet tärkeitä symboleita suvulleni.’

Yrjölää ei haittaa, vaikka kahvikupit ovat parittomia, navetasta löytynyt lehmänkello on ruosteessa ja maljakon lasi on sumentunut.

’On vain yleistä, ettei mökillä mikään muutu.”

”Menimme mökille ensi kertaa tänä keväänä viikkoa ennen vappua. Talon peltikatolta lumet olivat aika päiviä liukuneet alas – kasaksi, josta kuistin edessä oli vielä jäljellä puoli metriä korkea ja kolmisen metriä pitkä harjanne. Paiskoimme kasan paakkuina pitkin pihamaata sulamaan, ja kun duuni oli tehty, pysähdyimme katsomaan: jestas, oli syntynyt **tilataideteos** nimeltä ’No onkos tullut talvi nyt kesän keskelle’.

Sadattelimme, kun ei tullut kameraa mukaan. Jäi jälkipolville ikuistamatta, millaisiin luoviin saavutuksiin sitä on kyetty!”